

Annonse:

Tromsø Kunstforening

ŠUVVA
A TALKSHOW-COLLAGE

MÁHCAHEAPMI
RESPONSES

OCA

Office for
Contemporary
Art Norway

29 March 12:00-18:00

HJEM › BOKANMELDELSE

Melgaard bak skandalene

Finnes i mange varianter. Boken «Bjarne Melgaard» kommer i 2000 ulike bokomslag, design av Halvor Brodin.

At norsk media ikke har tatt på alvor landets internasjonalt mest kjente samtidskunstner, kjennes både pinlig og uvirkelig under lesningen av Erlend Hammers dyptpløyende bok om Bjarne Melgaard. Prosjektet er edelt og nøye i sin krakelering av de største kontroversene rundt kunstneren. Iblant blir det imidlertid litt vel omstendelig.

BOK

Erlend Hammer, Bjarne Melgaard

Bjarne Melgaard

Forlaget Uten tittel, 2025

Design: Halvor Bodin

Dette må være det mest omfattende og seriøse forsøket på å gå inn i Bjarne Melgaards sagnomsuste kunst. I bokens forord får vi presentert grunnstoffet: Hammer dro i 2011 til Venezia på oppdrag fra Dagbladet for å dekke Melgaards bidrag til biennalen, som i et tilknyttet studieopplegg viste en voldelig og sterkt ladet pornofilm. Å stille seg mer åpen for det problematiske hos Melgaard vil imidlertid kunne «gi oss innsikt i viktige spørsmål rundt, eksempelvis, hva det vil si å være et seksuelt menneske», skriver Hammer sympatisk. Nysgjerrighet og åpenhet lover godt for det 250 sider lange bokessayet.

Baton sinister, 2011.

Ingen forherligelse

Lite selger som sex, vold og narkotika. Journalister har hatt det enkelt på jobb når de har skrevet om Melgaard. I sin bok går Hammer i konfrontasjon med navngitte journalister og kritikere for å tilbakevise at Melgaard kun driver med provokasjon, for deretter selv å gripe fatt i det teoretiske stoffet som har vært til stede siden starten (identitet, spesielt maskulin seksualitet). Leseren får rikelig med teoretisk gjennomgang for å bli med på de ulike koblingene. Banaliteten hos Melgaard kan ikke fornektes, skriver Hammer, som likevel ser større på kunstnerens ironi og koketteri, trekk han forstår som del av en genuint åpen tilnærming til virkeligheten. Det handler ikke om å akseptere det uakseptable, men å faktisk nærme seg det: se på det, ta i det.

Til tross for den sympatiske vinklingen, er ikke den aktuelle utgivelsen en bok som forherliger. Hammer bevarer gjennomgående en faglig integritet, og når han trekker frem den ene og den andre og den tredje kritiker-journalisten

som har feid over Melgaard med nok en sensasjonalistisk lesning, fremstår prosjektet hans som det eneste rasjonelle å gjøre, nemlig å ta innover seg hva det faktisk er denne kunstneren holder på med. Det er spesielt givende å lese hvordan diskursen har endret seg de siste 20 årene, spesielt med tanke på at det Melgaard tidlig har befattet seg med i dag er standard betraktning av kunst: som et uttrykk for identitet.

Baton Sinister, Haugar kunstmuseum, 2022.

Ikke helt leservennlig

Koblingene og utgreiingene til Hammer er grundige. Problemet blir vektingen av informasjon, og at det flere ganger tilsynelatende ikke er noe sluttpoeng, noe som gjør teksten nokså *tett*. I løpet av bokens fem kapitler dukker vi ofte innom samme materie, som konseptet Fine Art, og siden teksten sjeldent tillater seg å effektiviseres noe, blir det til tider rett og slett for omstendelig. Når leseren får følelsen av at vi har mistet hovedtråden, blir enhver grundig avstikker eksponentielt trettende. Jeg får ikke alltid følelsen av å bli ledet gjennom resonnementene, men isteden matet med koblinger, informasjon, teori, anekdoter, digresjoner og inni der en del mer standard (men ikke uriktig) samtidskoloritt og -kritikk.

Og når både innholdet og setningene er omstendelige, tærer det spesielt på motivasjonen de gangene vi kommer over gjentakelser. Det mistenker jeg har å gjøre med at språket kommuniserer at alt er like viktig. Det akademisk-tørre er verken galt i seg selv eller i den blandingen det opptre i her, for Hammer skriver også med en smidig innforlivelse. Verre blir det når det kjennes som å ha rotet seg inn i en haug med baktepper, fortepper og sidekunnskap vi enkelt nok «ikke vet hva vi skal gjøre med». Luft og retning er begge nødvendige ingredienser for å motivere leseren til å fortsette, selv om innholdet er aldri så interessant.

Bjarne Melgaard: *Untitled (Fuck Me Safer)*, 1999, Christin Sveaas' kunststiftelse.

Språklige uting

Så er det alltid synd når et solid arbeid i både research og egne koblinger ikke får den blankpussingen det fortjener, simpelthen fordi teksten har gått glipp av en siste korrekturlesing. Det går som regel greit at enkelte ord er uteblitt her og der, men i de mest kompliserte setningene hos Hammer kan dette være fatalt for forståelsen. Dette ødelegger naturligvis leseflyten og gjør det allerede teoretisk-abstrakte språket vanskeligere å gripe. Når man forholder seg til teori og tolkning hele veien gjennom 250 sider, er det nødvendig at kommunikasjonen er klinkende klar og fri for språklige uting (som miksen av ubestemt form og bestemt artikkel: «de mulige problemer»).

Det er i det hele tatt en lang rekke luker Hammer går innom med en type nerdebriller jeg setter pris på. Stiller man seg åpen og nysgjerrig, får man så uendelig mye mer ut av kunsten og verden. Like sant er det at en manglende vilje til å effektivisere og forenkle der det trengs, skaper en følelse av langdryghet i møte med en tekst. Det er synd, for både innfallsvinkelen og innholdet i denne boken er av en upåklagelig karakter.

STIKKORD

<u>Uten tittel</u>	<u>Bjarne Melgaard</u>	<u>Erlend Hammer</u>	<u>2025</u>
--------------------	------------------------	----------------------	-------------

DEL

